

Göğüs Cerrahisinde Preoperatif Değerlendirme

Doç. Dr. Seden Kocabaş
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi

A hundred years ago, lung cancer was a reportable disease, and it is now the commonest cause of death from cancer.

Spiro SG. **One hundred years of lung cancer.**
Am J Respir Crit Care Med 2005; 172: 523-9.

Hasta Popülasyonu

Yaşa bağlı yüksek ko-morbidite oranı

- KOAH ve KVS hastalıkları ön planda
Nedeni ortak etyoloji olan sigara kullanımı
- Diyabet ve böbrek hastalık oranı yüksek

Cerrahinin Fizyolojik Etkileri

Uygulanan cerrahi oldukça travmatik

- Rezeksiyonun genişliği önemli faktör
- Rezeksiyon yapılmasa dahi göğüs duvarı mekaniği, diyafragma fonksiyonları ve dolayısıyla solunum üzerine olumsuz etkiler

Cerrahinin Fizyolojik Etkileri

- İnhalasyon anesteziikleri: V/Q dengesizliği
- Postop. ağrı, diyafrag.disfonks: yüzeyel solunum
- Fonksiyonel rezidüel kapasitede %35 azalma
- Yetersiz öksürük, sekresyon retans., atelektazi

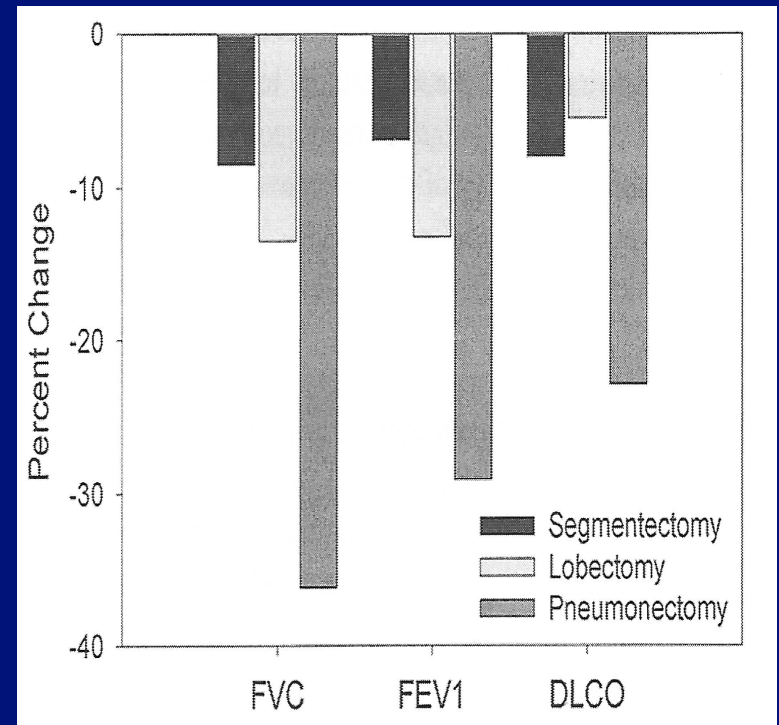
Fonksiyon Kaybı

■ Pnöminektomi

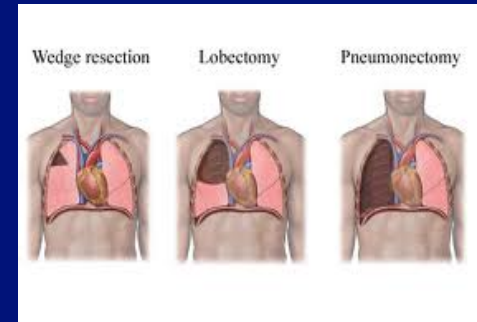
- FEV1 % 34 – 36
- FVC % 36 – 40
- VO2 % 20 - 28

■ Lobektomi

- FEV1 % 9 – 17
- FVC % 7 – 11
- VO2 % 0 - 13

Morbidite - Mortalite

Pnömonektomi	%39	
%6,8		
Lobektomi (Bi-)	%19	%4,1
Segmentektomi	%6	%1,4

Morbidite - Mortalite

- ❑ Solunumsal Komplikasyon: % 15 – 20
Mortalitenin %84'ünden sorumlu !

Atelektazi, hava kaçağı, bronkoplevral fistül,
pnömoni, ampiyem, pulm. ödem, ALI/ARDS

- ❑ Kardiyovasküler Komplikasyon: % 10 - 15
Miyokard iskemisi, MI, aritmi, kalp yetmezliği

Risk Faktörleri

- Sigara (en önemli risk faktörü)
  - Kardiovasküler hastalık
  - Akciğer hastalığı (KOAH)
- İleri yaş (>60 yıl her dekat mortal. x2)
- Cerrahın deneyimi, torakotomi süresi
- Cerrahi rezeksiyonun genişliği
- Önceki tedaviler (Kemoterapi, RT)

Postoperative pulmonary complications following thoracic surgery: are there any modifiable risk factors?

Thorax 2010;65:815

P Agostini,^{1,2} H Cieslik,¹ S Rathinam,¹ E Bishay,¹ M S Kalkat,¹ P B Rajesh,¹
R S Steyn,¹ S Singh,² B Naidu^{1,3}

Conclusion The clinical impact of PPCs is marked. Significant independent preoperative risk factors have been identified in current clinical practice. Potentially modifiable risk factors include BMI, smoking status and COPD. The impact of targeted therapy requires further evaluation.

Cerrahi Tekniklerde Geliřmeler

- Akciğer koruyucu rezeksiyonlar:
Sleeve lobektomi
veya segmentektomi
- Minimal invaziv teknikler: VATS

Torakotomi - VATS

- Lobektomi uygulanan 121 hasta
VATS (n=44), Torakotomi (n=77)
- Postop. VC ve FEV₁' deki azalma:
VATS → %15 - 18
Torakotomi → %23 - 29

AC kanseri 5 yıllık sağkalım: %23 → %54

“Bu başarı, cerrahi teknikteki ilerlemelerden çok, preoperatif değerlendirme yöntemlerinde gelişmelere paralel olarak **uygun hasta seçiminin yapılması** sonucudur.”

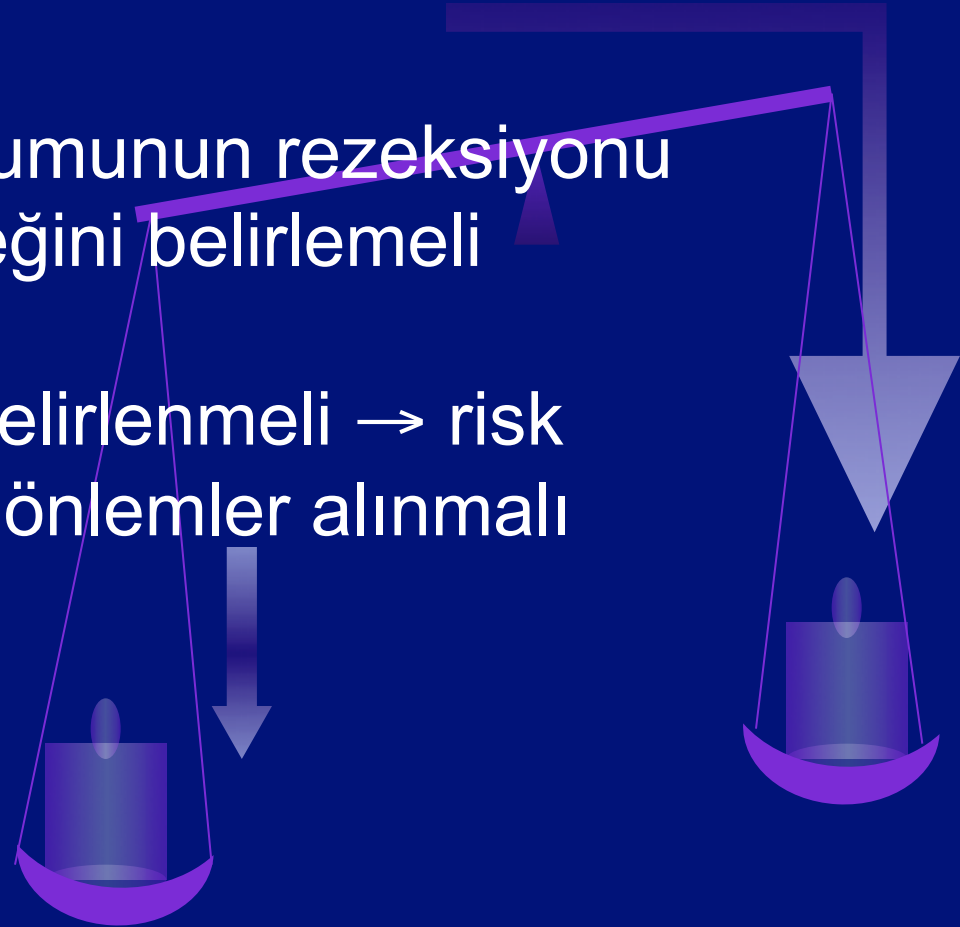
Preoperatif Değerlendirme

- Öykü, fizik muayene, dokümantasyon
- Laboratuvar ve özel diyagnostik girişimler
- Diğer branş hekimleri ile konsültasyonlar
- Preop. anestezi hazırlık / terapötik girişimler
- Anestezi tekniği, postop. bakımın planlanması
- Hastanın bilgilendirilmesi, onam alınması

Preoperatif Değerlendirme

Hastanın fizyolojik durumunun rezeksiyonu tolere edip edemeyeceęini belirlemeli

Yüksek riskli hastalar belirlenmeli → risk değerlendirilmeli ve önlemler alınmalı

Solunum Fonksiyonunun Deęerlendirilmesi

- Detaylı öykü, fizik muayene
- Akciğer radyografisi, BT
- Arteriyel kan gazı analizi
- Solunum fonksiyon testleri

Solunum Fonksiyonu

Solunum Mekanığı	Akciğer Parankim Fonksiyonu	Kardiyopulmoner Rezerv
FEV ₁	DLco	VO ₂ maks
FVC	Arteriyel Kan Gazları	Yürüme testi (6-12 dk)
MVV		Merdiven çıkma
RV / TLC		Desaturasyon (Eforla)

Solunum Mekanikleri

- FEV_1 (Zorlu Ekspiratuvar Volüm - 1. sn)
- FVC (Zorlu Vital Kapasite), FEV_1 / FVC
- MVV (Maksimal Volanter Ventilasyon)
- RV / TLC (Rezidüel volüm / Total AC kap.)

Akciğer Parenkim Fonksiyonu

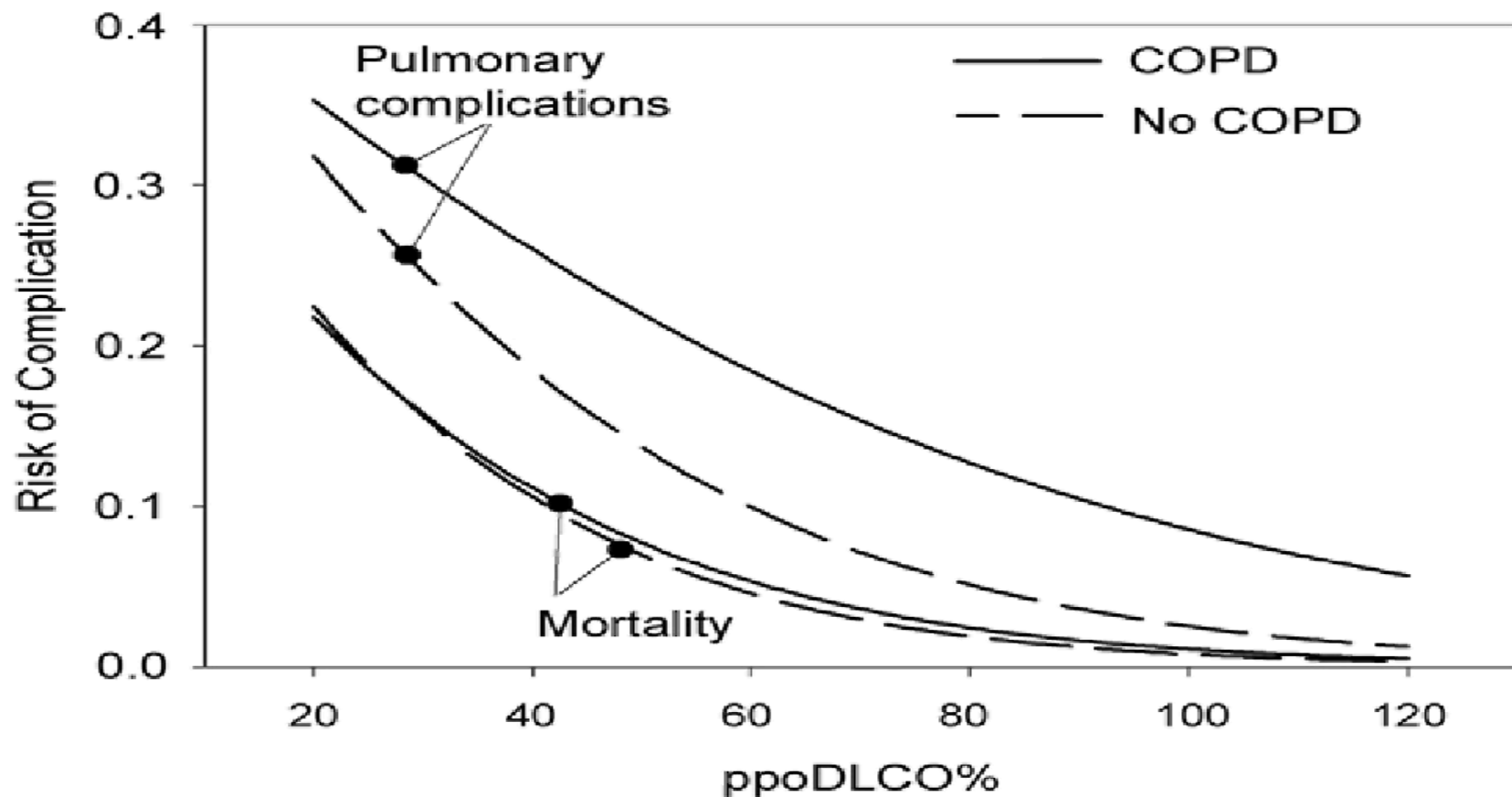
- PaCO₂ > 45mmHg
- PaO₂ < 60 mm Hg

Akciğer Parenkim Fonksiyonu

CO Difüzyon kapasitesi (DL_{CO}):

- Akciğerin gaz değişim kapasitesini gösteren en faydalı test, alveolar membran bütünlüğü ve pulmoner kapiller kan akımını yansıtır

Fig 2. Regression lines for risk of pulmonary or fatal complications relative to predicted postoperative diffusing capacity expressed as a percent of predicted (ppoDLCO%) for patients with (solid lines) and without (dashed lines) chronic obstructive pulmonary disease (COPD).

Preoperatif Kemoterapi

- İndüksiyon KT alanlarda DLCO'da azalma: KT almayanlara göre postop morbidite ve mortaliteyi arttırmakta olduğu bildirilmiştir
- İndüksiyon KT alan akciğer kanserli 30 olgu: Preop. SFT'de FEV₁'de artış, DLCO'da azalma

Ppo FEV₁ ve Ppo DL_{co}

- Preoperatif FEV₁ ve/veya DLCO < %80
- Egzersiz dispnesi / interstisyel AC hast.

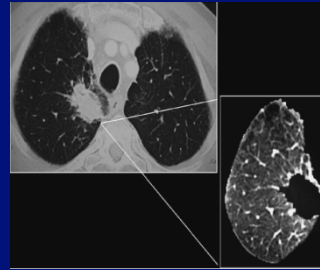
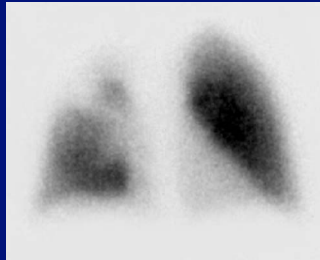

Postop. Akciğer Fonksiyonları Hesaplanmalı

Ppo FEV1 ve Ppo DL_{co}

1. Akciğer perfüzyon sintigrafisi
2. Kantitatif BT tarama
3. Total segment ve rezeke edilecek segment sayıları ile anatomik hesaplama

duyarlılık

Rezeksiyon Sonrası Tahmin Edilen FEV₁

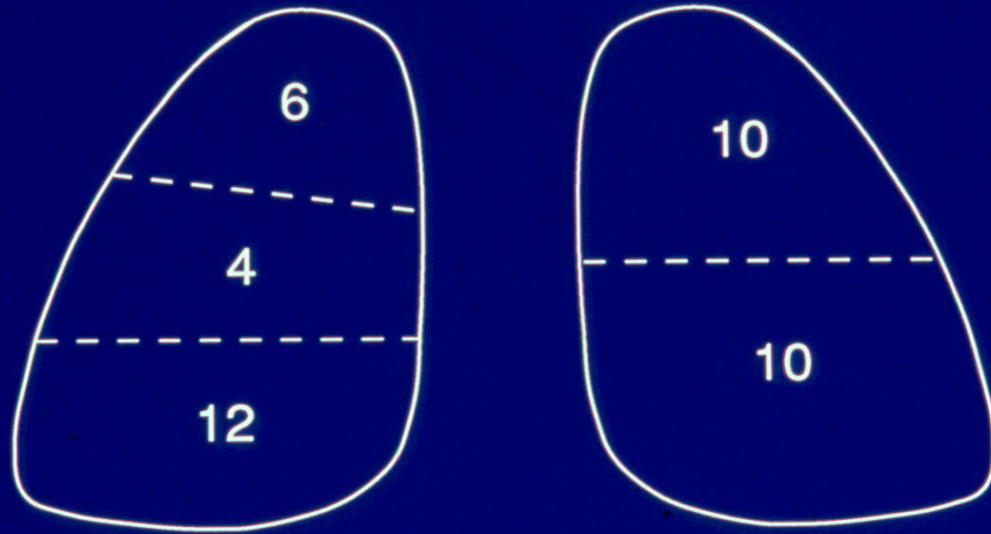
PNÖMONEKTOMİ

$pPOFEV1 = \text{Preoperatif FEV1} \times \text{Kalan Akciğerin Perfüzyon Yüzdesi}$

LOBEKTOMİ

$pPOFEV1 = \text{Preoperatif FEV1} \times \frac{\text{Rezeksiyon Sonrası Kalan Segment Sayısı}}{\text{Her İki Akciğer Toplam Segment Sayısı}}$

PpoFEV1

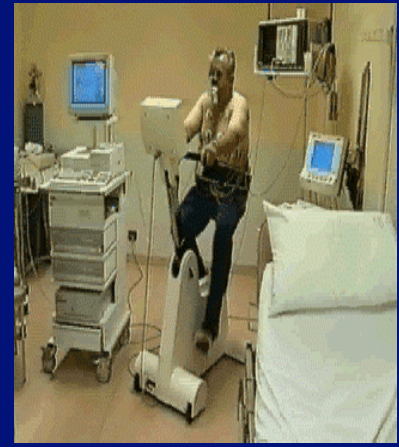

Subsegment sayısı: 42
Örnek: Sağ alt lobektomi
Postop. FEV1 azalması:
12/42 (%29)

Ppo Deęerler

- Postop. 3. aydaki FEV₁ lobektomi için 250 mL, pnömonektomi için 500 mL kadar düşük tahmin edilmektedir
- Amfizemli bazı olgularda ppoFEV₁ yanlış olabilir: Rezeksiyon sonrası FEV₁, preop. değerlere göre artabilir

Kardiyopulmoner Rezerv

- Laboratuvar egzersiz testi “altın standart”
- Maksimum oksijen tüketimi ($VO_2\text{max}$):
Fonksiyonel kapasitenin kantitatif göstergesi

VO₂ max

- Torakotomi sonrası en faydalı gösterge
- VO₂max <15 mL/kg/dk: Morbidite ve mortalite çok yüksek !!!
- VO₂max >20 mL/kg/dk : Solunum komplikasyonu çok nadir gözlenir

VO₂ max

■ Merdiven çıkma testi

- 5 kat: VO₂max >20 mL/kg/dk
- 2 kat: VO₂max = 12 mL/kg/dk

■ 6-dk yürüme testi (6 MWT)

- < 2000 ft (610 m):
VO₂max <15 mL/kg/dk

■ Egzersiz ile SpO₂ azalması > %4

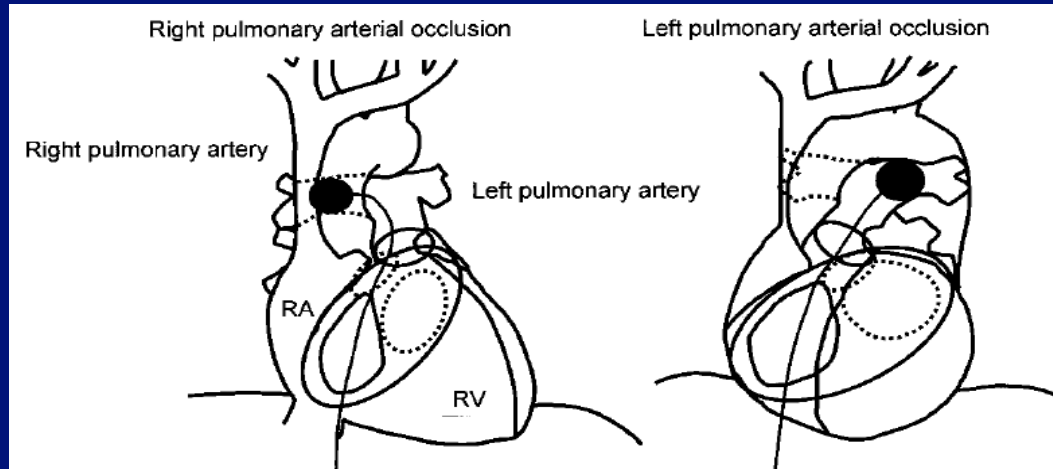
- Morbidite ve mortalite riski artar

Ventilasyon Perfüzyon Sintigrafisi

- Rezeke edilecek AC /lobun preoperatif katkısı değerlendirilmelidir
- Rezeke edilecek bölge nonfonksiyone veya minimal fonksiyone bir bölge mi?

Split Akciğer Fonksiyon Testleri

Unilateral pulmoner arter balon
oklüzyonu + efor

REZEKSİYON CERRAHİSİ

LOBEKTOMİ/WEDGE
FEV1 > 1500 ML (> %80)

PNÖMONEKTOMİ
FEV1 > 2000 ML (> %80)

HAYIR

EVET

HAYIR

OPERABL

POSTOP FEV1, POSTOP DLCO

POSTOP FEV1 < %40
POSTOP DLCO < %40

KARDİYOPULMONER
EGZERSİZ
TESTİ

POSTOP FEV1 > %40
POSTOP FEV1 > 800 ml
POSTOP DLCO > %40

YÜKSEK RİSK

VO2 MAX ≤ 15
(ml/kg/dk)

VO2 MAX > 15
(ml/kg/dk)

ORTA RİSK

ORTA RİSK

YÜKSEK RİSK!!!!
DAHA KÜÇÜK REZEKSİYON
CERRAHİ DIŞI TEDAVİ

Lung Volume Reduction Surgery (LVRS)

- Daha çok üst lob amfizemi olan, düşük egzersiz kapasiteli hastalarda uygulanır
- $FEV1 < \%20$, $DLCO < \%20$ (predicted) olan hastalarda LVRS toleransı düşüktür

LVRS + Pulmoner rezeksiyon

- Üst lob amfizemli alanda kanser var ise uygun
- Kriter: FEV1 ve DLCO değerleri > %20 olmalı
- 11 olguluk seri: Preop ort. FEV1= 0.65L (%21.7)
Postop. ort. FEV1= 1,07 L (%49)'e yükselmiş
Egzersiz kapasitesi ↑, mortalite izlenmemiş
- 16 olguluk seri: Postop. FEV1 ↑, yaşam kalitesi ↑

Preoperatif Kardiyovasküler Değerlendirme

- Periop. kardiyak iskemi açısından “orta riskli” girişim: insidansı: %5, postop. 2-3. gün pik
- Noninvaziv testlerin endikasyonu:
  - Majör risk (anstabıl iskemi, dekompanse KY, MI, aritmi)
  - Orta dereceli risk (Stabil anjina, eski MI, KKY, DM)
- Koroner arter hastalığı varlığında tedavi

Medikal tedavi, koroner anjiyoplasti, KABG

Fonksiyonel Kapasite

- MET: Metabolik ekivalan düzeyi
70 kg, 40 yaş erkek hastanın istirahat O_2 tüketimi (VO_2): $3.5 \text{ ml/kg/dk} = 1 \text{ MET}$
- Temel MET değerinin katları: Spesifik aktiviteler için gerekli aerobik ihtiyaç

Duke Aktivite Durumu İndeksi

1 MET

Kendinize bakabiliyormusunuz?
Yemek, giyinmek, tuvalet?
Ev içerisinde yürümek?
3.2-4.8 km/h hızında bir-iki blok yürümek?

4 MET

Toz alma veya bulaşık yıkama vb. hafif ev işlerini yapmak?

4 MET

1 kat merdiven çıkmak veya yokuş yukarı çıkmak?
6.4 km/h hızında yürümek?
Kısa mesafe koşmak?
Yerleri silmek, ağır eşyaları kaldırmak vb. ağır ev işi yapmak?
Golf, bowling, dans, çift kişili tenis, beyzbol veya futbol topu fırlatmak gibi orta dereceli aktivitelerde bulunmak?

10 MET

Yüzme, tek kişilik tenis, futbol, beyzbol, kayak gibi güç gerektiren sporları yapmak?

MET = Metabolik Ekvivalan

Fonksiyonel Kapasite

Günlük aktiviteler esnasında hastanın
4 MET düzeyini karşılayamaması ?

Perioperatif kardiyak risk artışına işaret eder

İleri Yaş

Risk faktörünü oluşturan yaş mı ?, komorbidite mi?
Egzersiz toleransı iyi, kardiyopulmoner rezervi yeterli ise; $\geq 70-80$ yaş olgularda, kabul edilebilir morbidite- mort. riski ile torasik operasyon mümkün

İki seride > 80 yaş akciğer rezeksiyonuna ait postoperatif 30 günlük mortalite % 1.8 ve 8.8

İleri Yaş (>70 yıl)

Sağ Ventrikül Disfonksiyonu

- KOAH'da %50 oranında gözlenir, spontandan kontrole ventilasyona geçiş gibi ani ardyük artışlarına düşük tolerans
- Kor pulmonale sıklığı - $FEV_1 < 1$ L ise %40
- $FEV_1 < 0.6$ L ise %70
- $ppoFEV_1 < \%40$ olan pnömonektomi adaylarında transtorasik EKO → Sağ kalp fonksiyonu ???

Preoperatif Değerlendirme - 4 M'ler

■ “Mass” Etkileri

- Obstrüktif pnömoni
- Akciğer absesi
- Sup.vena kava sendromu
- Trakeobronş. distorsiyon
- Pancoast sendromu
- Rekürren larengeal veya frenik sinir parezisi
- Göğüs duvarı yayılımı
- Mediasten yayılımı

■ Metastazlar

- Beyin   - Kemik
- Karaciğer - Adrenal

■ Metabolik Etkiler

- Lambert-Eaton sendromu
- Hiperkalsemi
- Hiponatremi
- Cushing Sendromu

■ Medikasyonlar

- Kemoterapi ajanları
- Pulmoner toksisite (bleomycin)
(mitomycin C)
- Kardiyak toksisite (doxorubicin)
- Renal toksisite (cisplatin)

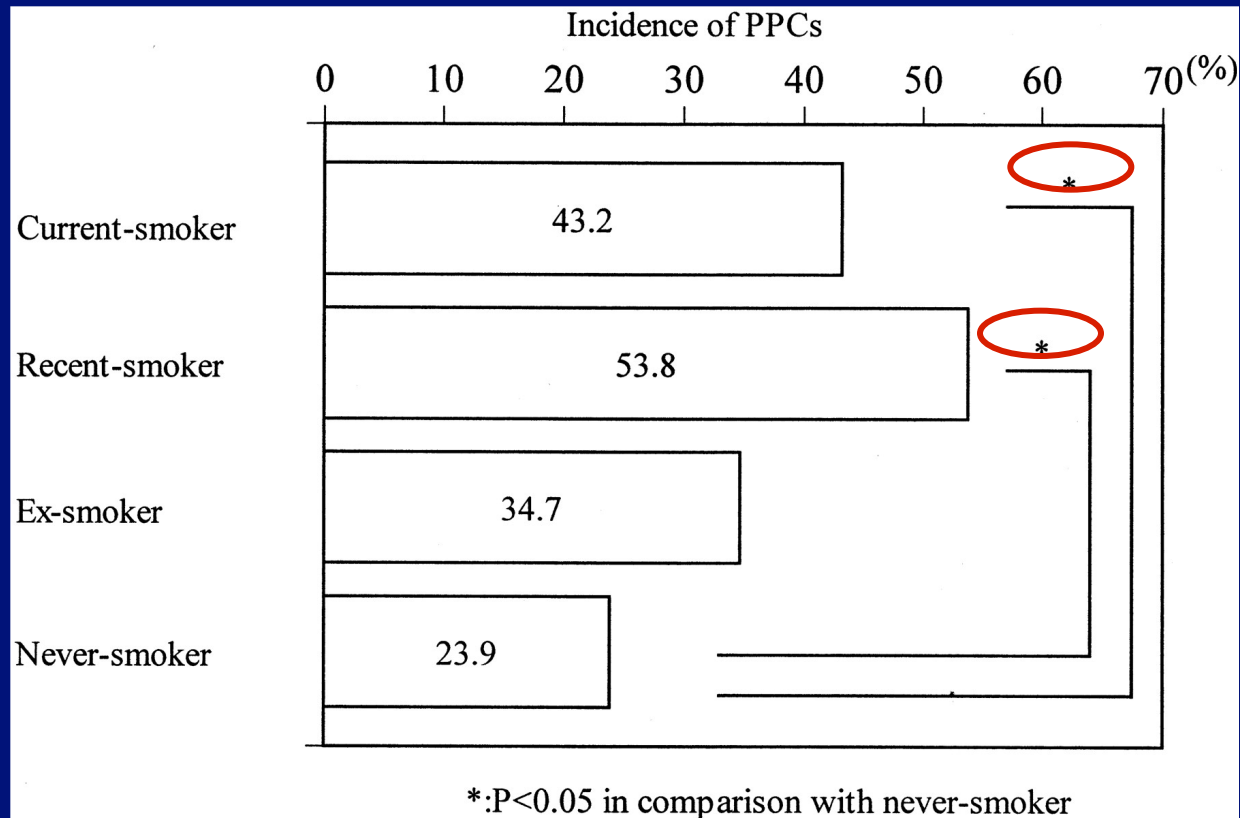
Preoperatif Optimizasyon Sigaranın Bırakılması

ZAMAN DİLİMİ	FAYDALI ETKİLER
12-24 saat	Azalmış CO ve nikotin düzeyi
24-48 saat	Normal COHb düzeyi, iyileşen silier fonk.
1-2 hafta	Balgam üretiminde azalma
4-6 hafta	Solunum fonksiyon testinde iyileşme
6-8 hafta	Normale dönen immün fonksiyon
8-12 hafta	Postop. morbidite-mortalite azalma

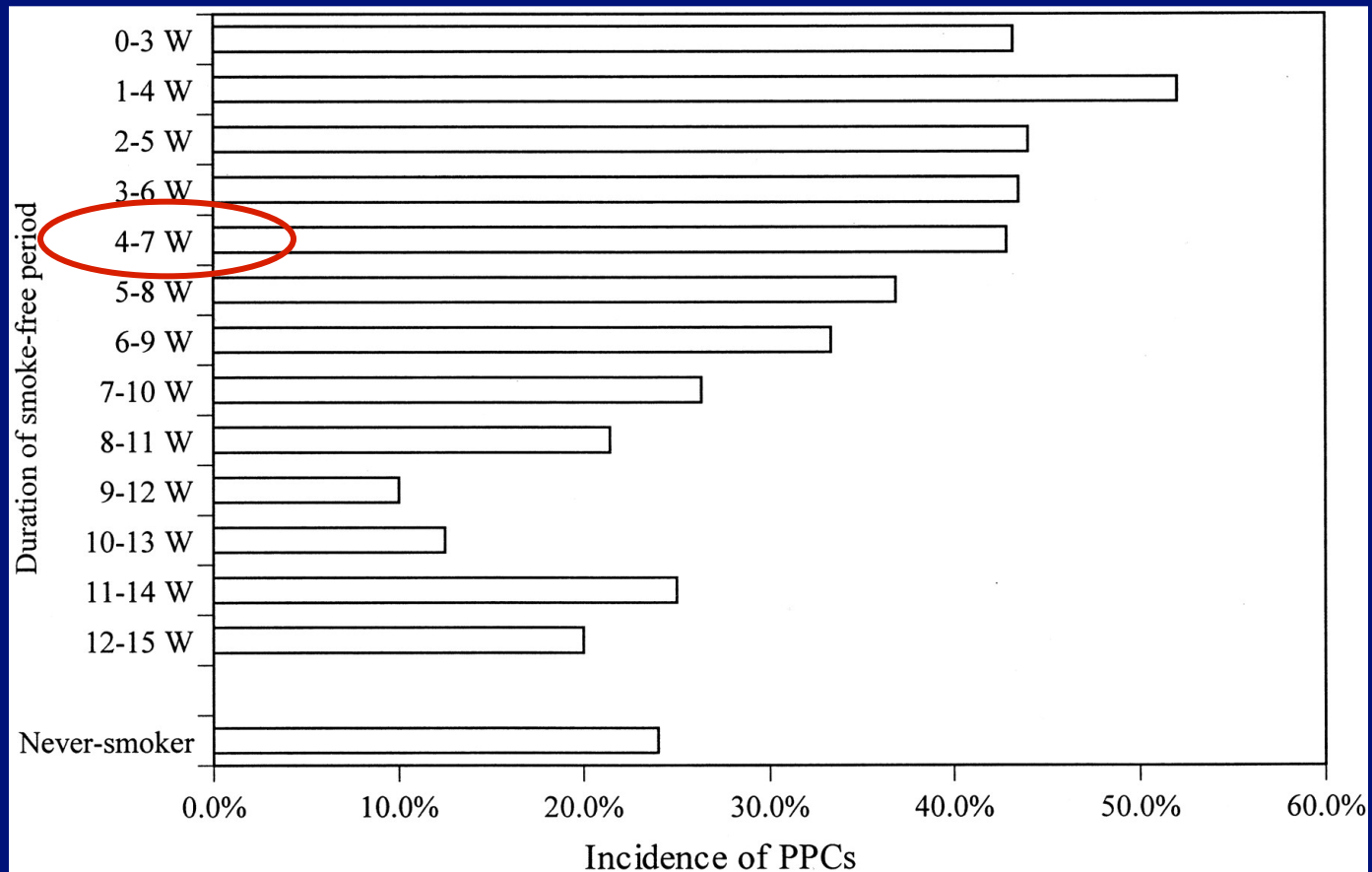
Relationship Between the Duration of the Preoperative Smoke-Free Period and the Incidence of Postoperative Pulmonary Complications After Pulmonary Surgery

Nakagava M et al. Chest 2001; 120: 705.

Relationship Between the Duration of the Preoperative Smoke-Free Period and the Incidence of Postoperative Pulmonary Complications After Pulmonary Surgery

Nakagava M et al. Chest 2001; 120: 705.

JOAN BENNETT in her
American Women's Voluntary
Service uniform

Smoking in Life: Fred's Unusual Journey
Production: "Twin Beds"

*His Cigarette
and Mine*

It's CHESTERFIELD

Yours too for a full share of Mildness
Better Taste and Cooler Smoking...that's what you
and all other cigarette smokers are looking for...
and you get it in Chesterfield's Right Combination
of the world's best cigarette tobaccos.

*Make your next pack Chesterfields...regardless
of price there is no better cigarette made today.*

EVERYWHERE YOU GO *They Satisfy*

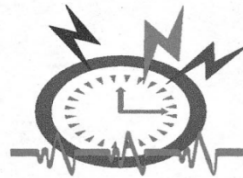
Copyright © 1967, R.J. REYNOLDS & COMPANY, INC.

Helping Surgical Patients Quit Smoking: Why, When, and How

Anesth Analg 2005; 101:481-7.

David O. Warner, MD

Department of Anesthesiology, Mayo Clinic College of Medicine

Time to Quit (Smoking)

Your surgical team asks you to be smoke-free before, during, and after your surgery

Why should you quit now?

- *Helps you heal faster after surgery*
- *Improves your chances of recovering without complications*

What should you do?

- *Stop smoking at least 12 hours before your surgery*
- *Stay smoke free for at least one week after surgery*

Considering staying smoke free for life? Capture this moment!

Surgery is a great time to start a plan to stay off tobacco permanently, because:

- *Surgical facilities are smoke-free*
- *Most people are free of cravings right after surgery*
- *You may be more motivated to change your life style*

How can you get help?

- *Use nicotine gum the morning of surgery instead of smoking*
- *Call a tobacco Quitline - XXX-XXX-XXXX*
- *Use the Web - www.smokefree.gov*
- *[Other resources available in your practice setting]*

Signed: _____ (your anesthesiologist)

Preoperatif Optimizasyon

- Sigaranın kesilmesi
- Havayollarının dilatasyonu
- Sekresyonların çözülmesi
  - Havayolu hidrasyonu (nemlendirici/nebulizatör)
  - Sistemik hidrasyon
  - Mukolitik , ekspektoranlar
- Sekresyonların atılması
  - Postural drenaj
  - Öksürme
  - Solunum fizyoterapisi (perküsyon ve vibrasyon)
- Eşlik eden medikasyonlar
  - Antibiyotikler – pürülan balgam veya bronşit ise
  - Antasidler, H2 blokerler, PPI'leri – semptomatik reflü
- Eğitim verilmesi
  - Psikolojik hazırlık
  - Pulmoner bakım eğitimi
  - İnspiratif spirometri
  - Sekresyon uzaklaştırma
  - Preoperatif egzersiz
  - Kilo kaybı / alınması
  - Diğer hastalıkların tedavisi

Postoperatif Analjezi

- Torasik epidural analjezi
- Paravertebral blok
- Interkostal blok
- Intratekal opioid
- Sistemik opioid (HKA)
- NSAİİ, TENS, Kriyoanaljezi

Predictors of Prolonged Postoperative Endotracheal Intubation in Patients Undergoing Thoracotomy for Lung Resection

Jacek B. Cywinski, MD,* Meng Xu, MS,† Daniel I. Sessler, MD,‡ David Mason, MD,§ and Colleen Gorman Koch, MD, MS¶

Torakotomi ile pulmoner rezeksiyon (n=2068); TEA (n=1723)

Table 3. Risk Factors for Delayed Extubation From the Multivariable Regression Model

Factor	Odds Ratio (CI)	p Value
Intraoperative RBC transfusion (yes/no)	2.68 (1.92, 3.74)	<.001
Preoperative serum creatinine	1.42 (1.20, 1.69)	<0.001
Presence of thoracic epidural	0.44 (0.33, 0.58)	<0.001
Lower preoperative measured FEV ₁	1.47 (1.23, 1.72)	<0.001
Type of procedure		<0.001
	SLR v CP: 0.33 (0.20, 0.56)	<0.001
	LOL v CP: 0.70 (0.52, 0.95)	0.022
	SLR v LOL: 0.47 (0.30, 0.75)	0.001

Abbreviations: LOL, lobectomy of lung; SLR, segmental lung resection; CP, complete pneumonectomy; RBC, red blood cell; CI, confidence interval.

Premedikasyon

- Rezeksiyon cerrahisi planlanan hastalar için preoperatif sedasyon / analjezi rutin deęil
- Alternatif: Kısa etkili benzodiazepinlerin ameliyathanede girişim öncesi uygulanması

Anksiyete
Ajitasyon

Solunum
Depresyonu

Anestezi Planı

- Akciğer koruyucu ventilasyon
Optimal FiO_2 , TV, solun.sayısı
- Postoperatif analjezinin planlanması
- Postoperatif bakımın planlanması

Preoperatif Değerlendirme

Çok önemli bir amaç
değeri var

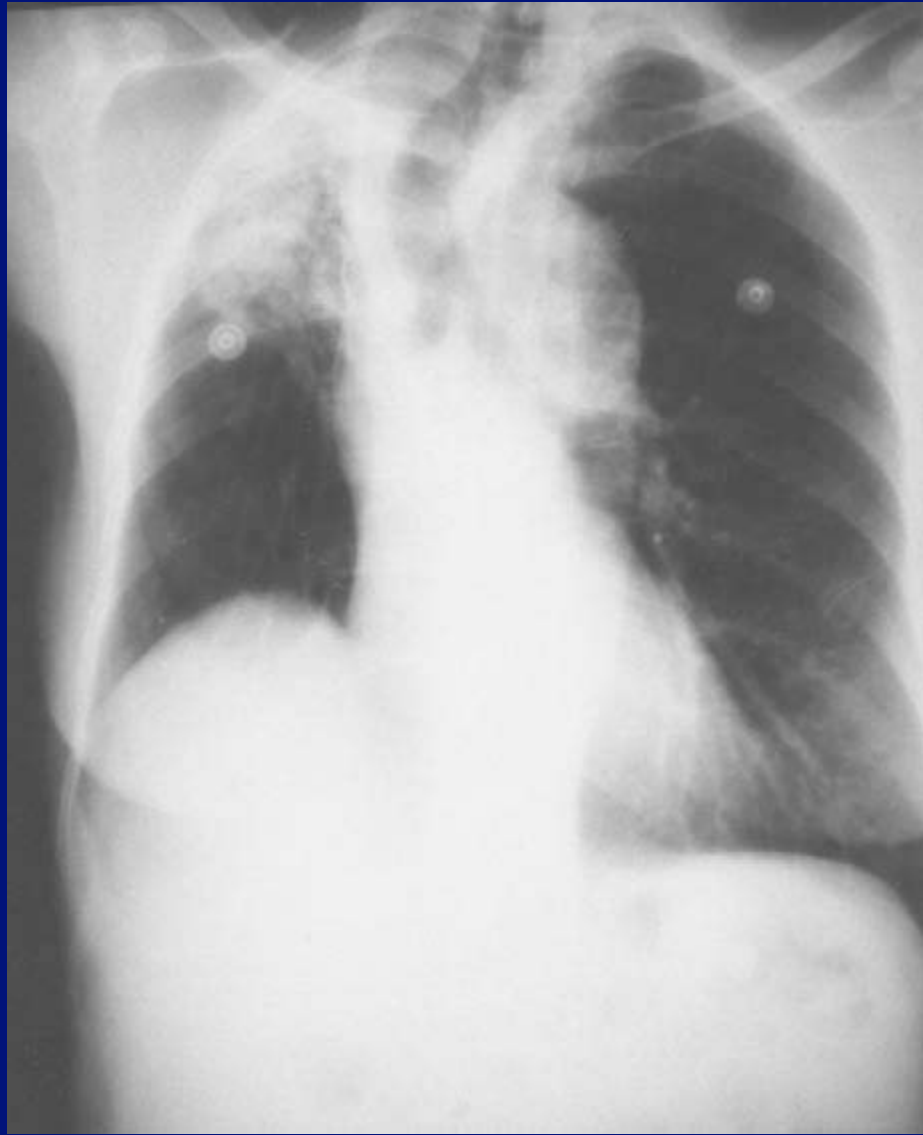

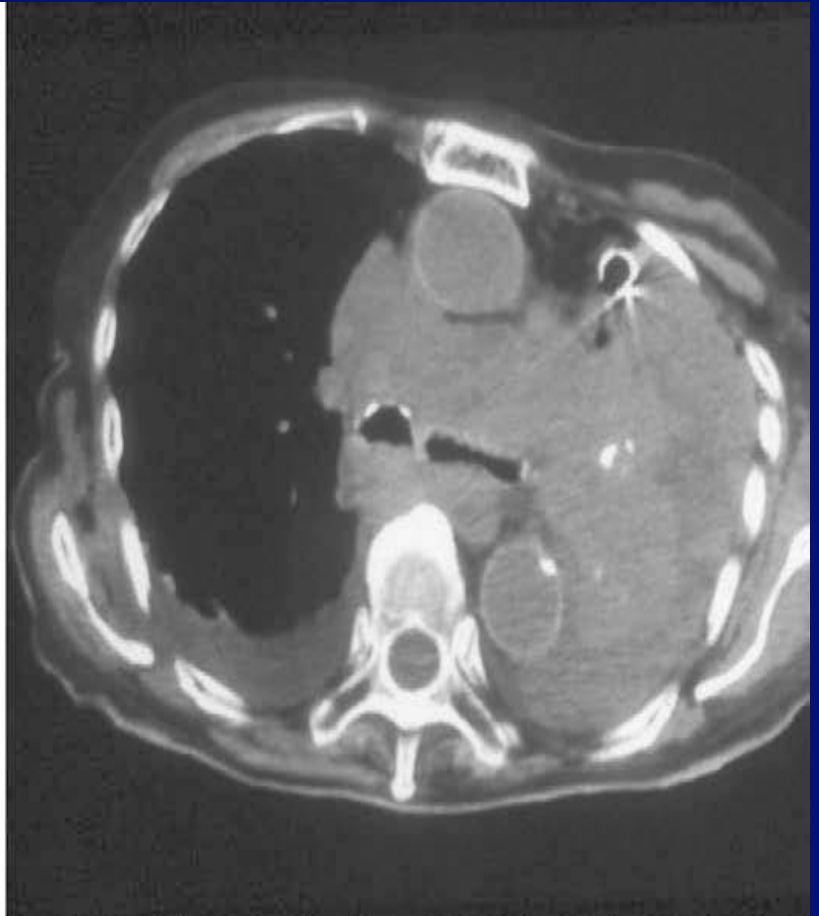
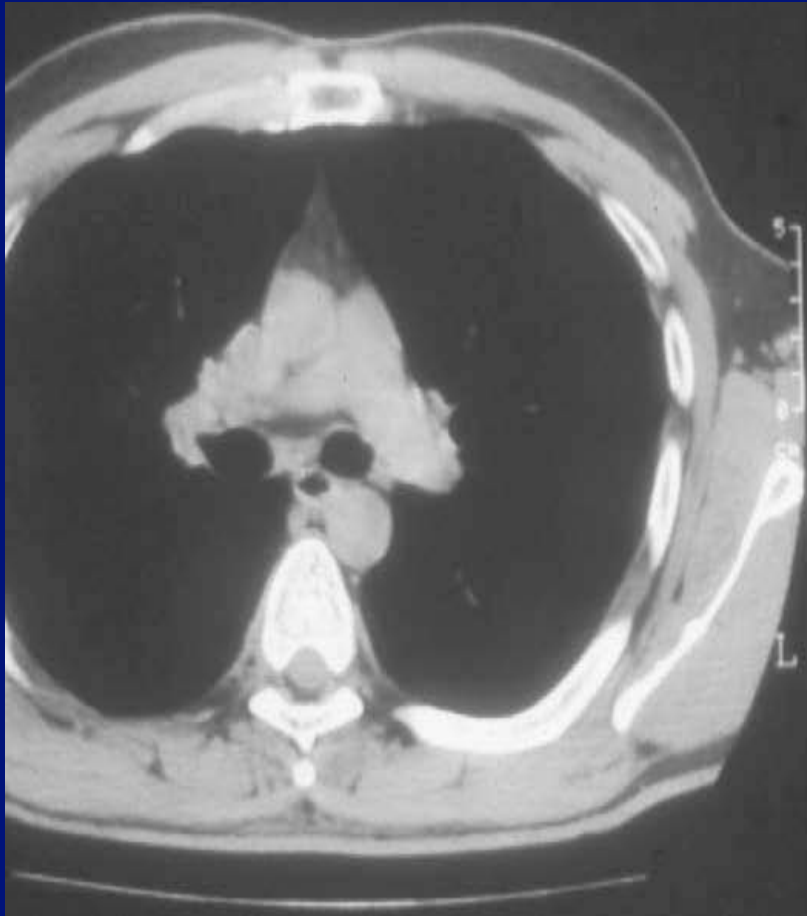
Preoperatif Değerlendirme

Akcięerlerin izole edilmesinde
güçlük olasılığı var mı ?

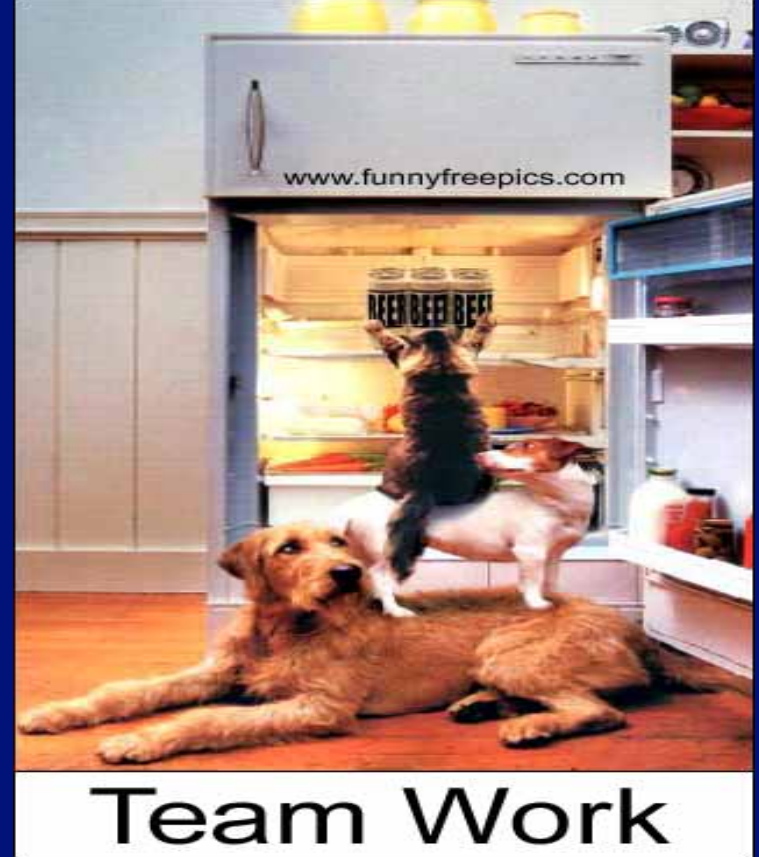
Güç Endobronşiyal İntübasyon

- Öyküye ait spesifik özellikler:
Geçirilmiş radyoterapi, infeksiyon,
akciğer veya havayolu cerrahisi
- Eski bronkoskopi raporu
  - Fizik muayene bulguları
- Göğüs radyografisi , BT

Göğüs cerrahı
Göğüs hast. uzmanı
Onkolog
Anesteziyolog
Diğer branş hekimleri

İlginiz için Teşekkürlerimle...

